

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ»

Змістові модулі:

«Психологія вищої школи», «Психологія освіти впродовж життя»

для студентів

освітнього рівня

другого (магістерського)

галузі знань

01 Освіта/Педагогіка

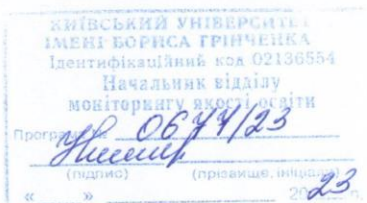
спеціальності

011 Освітні, педагогічні науки

освітньо-професійної програми

011.00.04 Освітній дизайн і коучинг в освіті
дорослих

Київ – 2023

Розробник:

Музика Олена Оксентівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

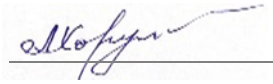
Викладачі:

Музика Олена Оксентівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Протокол від “01” вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Людмила ХОРУЖА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 011.00.04 Освітній дизайн і коучинг в освіті дорослих другого (магістерського) освітнього рівня “ ” 2022 року

Гарант освітньо-професійної програми

Вікторія ЖЕЛАНОВА

Робочу програму перевірено

“ ” 2022 року

Заступник декана факультету педагогічної освіти

Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (Хоружа Л.Л.), «07» вересня 2023 р., протокол № 2

на 20__/20__ н.р. (____), « » 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. (____), « » 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. (____), « » 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. (____), « » 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма	заочна форма
Психологія освіти дорослих		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	4 / 120
Курс	1(5)	1(5)
Семестр	1(9)	1(9)
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	16
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	50	104
Форма семестрового контролю	іспит	іспит
Змістовий модуль «Психологія вищої школи»		
Курс	5	5
Семестр	9	9
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	16	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	15	-
Самостійна робота	25	52
Змістовий модуль «Психологія освіти впродовж життя»		
Курс	1(5)	1(5)
Семестр	1(9)	1(9)
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	16	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	15	-
Самостійна робота	25	52
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів із актуальними тенденціями і закономірностями розвитку сучасної психології освіти дорослих, психологічними особливостями особистісно-професійного самовизначення і самореалізації в дорослому віці; формування у магістрантів професійно орієнтованих знань, умінь та психологічної готовності до їх застосування у сфері освітніх, педагогічних наук

Завдання навчальної дисципліни:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 011.00.04 Освітній дизайн і коучинг в освіті дорослих другого (магістерського) освітнього рівня зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки дисципліна «Психологія освіти дорослих» забезпечує формування таких компетентностей:

1) загальних

ЗК 2 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 7 Здатність до міжособистісної взаємодії

ЗК 8 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо

ЗКу11 Здатність до професійного спілкування державною та іноземною мовами

2) спеціальних

СК 3 Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти, зокрема слухачів в системі освіти дорослих

СК 6 Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності

СК 8 Здатність інтегрувати знання у сфері освіти та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах

СКу10 Здатність вирізняти психолого-педагогічні особливості індивідуального та корпоративного коучингу

СКу11 Здатність до коучингової підтримки дорослих на різних етапах особистісно-професійного самовизначення і самореалізації

СКу13 Здатність до організації самоменеджменту, здоров'язбережувального середовища в процесі застосування Healthкоучингу

СКу14 Здатність до самоконтролю, самооцінки, розуміння результатів своєї професійної діяльності

Набуття практичних навичок здійснюється в Центрі самопізнання та саморозвитку.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 011.00.04 Освітній дизайн і коучинг в освіті дорослих другого (магістерського) освітнього рівня зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки дисципліна «Психологія освіти дорослих» забезпечує оволодіння такими результатами навчання:

РН 5 Організувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти, зокрема в системі освіти дорослих

РН 10 Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації

РН 11 Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна					Семестровий контроль	Сам. робота
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	МК		
Змістовий модуль. Психологія вищої школи							
Змістовий модуль 1. Психологія особистісно-професійного розвитку студентів							
Тема 1. Психологія студентського віку	10	2	2				6
Тема 2. Розвиток особистості у навчально-професійній діяльності	11	2	2				7
Модульний контроль	2				2		
Разом	23	4	4		2		13

Змістовий модуль 2. Психологія педагогічної інтеракції							
Тема 3. Педагогічна інтеракція в системі «викладач – студенти»	10	2	2				6
Тема 4. Психологія викладача вищої школи	10	2	2				6
Модульний контроль	2				2		
Разом	22	4	4		2		12
Підготовка та проходження контрольних заходів	15					15	
Усього	60	8	8		4	15	25
Змістовий модуль. Психологія освіти впродовж життя							
Змістовий модуль 3. Психологія особистісного розвитку дорослих							
Тема 5. Дорослість як етап онтогенезу	10	2	2				6
Тема 6. Кризи розвитку та особистісне зростання в дорослому віці	11	2	2				7
Модульний контроль	2				2		
Разом	23	4	4		2		13
Змістовий модуль 4. Особистісно-професійна самореалізація дорослих в освітньому просторі							
Тема 7. Когнітивні процеси й освіта в дорослому віці	10	2	2				6
Тема 8. Ціннісні засади освіти впродовж життя	10	2	2				6
Модульний контроль	2				2		
Разом	22	4	4		2		12
Підготовка та проходження контрольних заходів	15					15	
Усього	60	8	8		4	15	25
Разом	120	16	16		8	30	50

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна					Семестровий контроль	Сам. робота
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	МК		
Змістовий модуль. Психологія вищої школи							
Змістовий модуль 1. Психологія особистісно-професійного розвитку студентів							
Тема 1. Психологія студентського віку	14	2					12
Тема 2. Розвиток особистості у навчально-професійній діяльності	16		2				14
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 2. Психологія педагогічної інтеракції							
Тема 3. Педагогічна інтеракція в системі «викладач – студенти»	16	2					14
Тема 4. Психологія викладача вищої школи	14		2				12
Разом	30	2	2				26
Усього	60	4	4				52
Змістовий модуль. Психологія освіти впродовж життя							
Змістовий модуль 3. Психологія особистісного розвитку дорослих							
Тема 5. Дорослість як етап онтогенезу	14	2					12
Тема 6. Кризи розвитку та особистісне зростання в дорослому віці	16		2				14
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 4. Особистісно-професійна самореалізація дорослих в освітньому просторі							
Тема 7. Когнітивні процеси й освіта в дорослому віці	16	2					14
Тема 8. Ціннісні засади освіти впродовж життя	14		2				12
Разом	30	2	2				26
Усього	60	4	4				52
Разом	120	8	8				104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль. ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Змістовий модуль 1. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ

Тема 1. Психологія студентського віку

Поняття про студентський вік. Психологічна характеристика студентського віку як періоду пізньої юності або ранньої дорослості. Соціальна ситуація розвитку та проблема провідної діяльності. Суперечності та кризи студентського віку.

Заклад вищої освіти як інститут соціалізації та професіоналізації особистості студента. Адаптація студента до навчання. Потреби та мотиви навчання. Типологічні особливості сучасних студентів.

Психологія студентської групи. Психологічні особливості студентської групи та її структура. Розвиток студентської групи у процесі навчання. Міжособистісні стосунки в студентській групі. Проблема лідера та лідерства. Інтегративні процеси і формування згуртованої групи.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2] *Додаткові* [1, 8]

Лекція 1. Психологія студентського віку

Семінарське заняття 1. Психологія студента та студентської групи

Тема 2. Розвиток особистості у навчально-професійній діяльності

Поняття про навчально-професійну діяльність. Навчально-професійна діяльність як провідна, її основні ознаки. Студент як суб'єкт навчально-професійної діяльності. Роль мотивації в навчально-професійній діяльності. Зовнішня та внутрішня мотивація. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів. Психологічні передумови і показники успішності студентів у навчально-професійній діяльності.

Професіоналізація особистості студента у навчально-професійній діяльності. Розвиток професійної спрямованості, загальних та спеціальних здібностей. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою. Сучасні вимоги до особистості фахівця з вищою освітою. Фахова компетентність як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2] *Додаткові* [3, 8]

Лекція 2-3. Розвиток особистості у навчально-професійній діяльності

Семінарське заняття 2. Мотивація навчально-професійної діяльності

Змістовий модуль 2.

ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІНТЕРАКЦІЇ**Тема 3. Педагогічна інтеракція в системі «викладач – студенти»**

Міжособистісна взаємодія і міжособистісні стосунки. Інтеракційна природа міжособистісних стосунків. Психологічна характеристика педагогічної інтеракції в системі «викладач – студенти». Взаємодія і задоволення потреб. Міжособистісне спілкування і міжособистісні ситуації.

Педагогічне спілкування як форма контактної педагогічної взаємодії. Стили та типи педагогічної взаємодії. Психологічний аналіз суперечностей і конфліктів у педагогічній взаємодії. Умови запобігання та шляхи вирішення конфліктів.

Ціннісний і рольовий виміри педагогічної взаємодії. Ціннісна взаємодія осіб із полярними цінностями. Ефект контрасту. Ціннісна конфронтація та конфліктність. Ціннісна взаємодія осіб із подібними цінностями. Ефект асиміляції. Ціннісна асиміляція та ампліфікація. Особистісно орієнтована педагогічна взаємодія і розвиток автономності, компетентності, особистої відповідальності студентів за результати навчально-професійної діяльності.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2]

Додаткові [4, 7, 8, 9]

Лекція 4. Педагогічна інтеракція в системі «викладач – студенти»

Семінарське заняття 3. Психологія вирішення конфліктів

Тема 4. Психологія викладача вищої школи

Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи. Академічні та педагогічні здібності. Педагогічний професіоналізм діяльності викладача. Педагогічна творчість та її особливості.

Викладач як стратег і тактик організації процесу педагогічної взаємодії. Лідер і стилі лідерства. Психологічні засади референтності та авторитетності викладача вищої школи.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2]

Додаткові [5, 8, 9]

Лекція 4. Психологія викладача вищої школи

Семінарське заняття 4. Психологія референтності та авторитетності викладача

Змістовий модуль. ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Змістовий модуль 3.

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ДОРОСЛИХ

Тема 5. Дорослість як етап онтогенезу

Проблема розвитку в дорослому віці. Біологічний вік, соціальний вік, психологічний вік. Етапи та психологічні особливості розвитку особистості в дорослому віці. Соціальна ситуація розвитку та закономірності розвитку в різні періоди дорослості. Проблема провідної діяльності. Проблеми самореалізації дорослих у професійній діяльності. Життєвий шлях і життєвий досвід особистості.

Рекомендовані джерела

Основні [3]

Додаткові [8]

Лекція 5. Дорослість як етап онтогенезу

Семінарське заняття 5. Психологічні особливості розвитку дорослих

Тема 6. Кризи розвитку та особистісне зростання в дорослому віці

Суперечності та кризи дорослого віку. Вікові особливості криз дорослої людини. Криза як етап розвитку. Криза як етап життя. Ознаки кризи дорослого віку. Типологія життєвих криз дорослих. Роль криз в особистісному зростанні. Життєвий вибір особистості.

Соціально-психологічні та особистісні чинники долаття криз дорослого віку. Соціалізація, ресоціалізація, реадаптація, реінтеграція, соціально-психологічна реабілітація. Потреба і здатність вчитися та вирішувати складні життєві задачі. Психологічна підтримка особистісного зростання в дорослому віці.

Рекомендовані джерела

Основні [3]

Додаткові [7, 8]

Лекція 6. Кризи розвитку та особистісне зростання в дорослому віці

Семінарське заняття 6. Кризи дорослого віку та психологічна підтримка дорослих

Змістовий модуль 4.

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ДОРОСЛИХ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Тема 7. Когнітивні процеси й освіта в дорослому віці

Поняття про освітній простір. Розвиток когнітивних процесів дорослих в освітньому просторі. Когніції і метакогніції.

Віртуальне освітнє середовище і віртуальний освітній простір. Психологічні засади ефективного розвивального впливу віртуального середовища на дорослу людину. Психологічні чинники ефективної дистанційної освіти. Особливості освіти дорослих в утруднених умовах у зв'язку з пандемією Covid-2019 та введенням воєнного стану в Україні. Резильєнтність і психологічне благополуччя особистості.

Розвиток критичного мислення як показник якісної освіти дорослих. Характерні ознаки та рівні розвитку критичного мислення. Критичне мислення і протидія маніпуляціям. Вплив критичного мислення на творчий потенціал людини.

Рекомендовані джерела

Основні [3]

Додаткові [1, 2, 7, 10]

Лекція 7. Когнітивні процеси й освіта в дорослому віці

Семінарське заняття 7. Розвиток критичного мислення в освітньому процесі

Тема 8. Ціннісні засади освіти впродовж життя

Освіта впродовж життя як чинник людського розвитку. Індекс людського розвитку (ІЛР). Цінності та основні принципи освіти впродовж життя. Тенденції розвитку сучасного суспільства й усвідомлення важливості освіти впродовж життя.

Суб'єктність дорослої людини. Ознаки суб'єктності. Суб'єктність як критерій особистісної зрілості. Становлення суб'єктності і розвиток суб'єктної активності дорослих в освітньому просторі. Психологічні особливості дорослої людини як суб'єкта навчання. Освіта впродовж життя й особистісно-професійна самореалізація.

Самодетермінація, самоефективність, життєве та професійне самоздійснення особистості. Ціннісне ставлення дорослих до освіти. Особливості розвитку ціннісно-мотиваційної сфери дорослих. Вплив практичного досвіду дорослих на засвоєння нових знань. Життєві цілі, завдання та плани. Мотивація освіти впродовж життя.

Рекомендовані джерела

Основні [3]

Додаткові [6, 7, 8]

Лекція 8. Ціннісні засади освіти впродовж життя

Семінарське заняття 8. Освіта впродовж життя як чинник людського розвитку

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

для денної форми навчання

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Відвідування практичних занять					
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)					
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50
Виконання ІНДЗ					
Разом		18	118	18	118
Максимальна кількість балів - 236					
Розрахунок коефіцієнта - 236 б. : 60 б. = 3,933 РК = 3,933					

для заочної форми навчання

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять					
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)					
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи					
Разом		10	44	10	44
Максимальна кількість балів - 88					
Розрахунок коефіцієнта - $88 \text{ б.} : 60 \text{ б.} = 1,466$ РК = 1,466					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання	Кількість годин	Кількість балів
1	Проаналізуйте особливості психічного розвитку в юнацькому віці за критеріями: соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, психічні новоутворення. Результати аналізу у вигляді таблиці підготуйте до презентації на семінарському занятті.	6/12	5
2	Зробіть порівняльний аналіз чинників зовнішньої та внутрішньої мотивації навчально-професійної	7/14	5

	діяльності.		
3	Проаналізуйте типові труднощі у професійному спілкуванні педагога зі студентами та опишіть конструктивні способи їх подолання.	6/14	5
4	Об'єднайтеся у команди й організуйте обговорення проблеми «Психологія викладача ХХІ століття». Результати обговорення у вигляді структурно-логічної схеми підготуйте до презентації на семінарському занятті.	6/12	5
5	Проаналізуйте етапи та психологічні особливості розвитку особистості в дорослому віці. Результати аналізу у вигляді таблиці підготуйте до презентації на семінарському занятті.	6/12	5
6	Проаналізуйте роль криз в особистісному зростанні.	7/14	5
7	Ознайомтеся з методами і прийомами розвитку критичного мислення та опишіть два (на вибір).	6/14	5
8	Підготуйте есе «Мотивація освіти впродовж життя».	6/12	5
	Разом	50/104	40

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи, яка проводиться як комп'ютерне тестування і доступна студентам в системі Moodle (ЕНК «Психологія освіти дорослих»).

Тестові завдання мають три рівні складності. За правильну відповідь на запитання тесту I рівня складності студент отримує 1 бал, II рівня складності – 2 бали, III рівня складності – 3 бали. За неправильну відповідь – 0 балів. Оцінка автоматично генерується системою Moodle та виводиться на екран відразу по завершенню роботи. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 25 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
23 - 25	відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
20 - 22	високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без грубих помилок
18 - 19	достатній рівень знань з незначною кількістю помилок
16 - 17	посередній рівень знань із значною кількістю недоліків
12 - 15	мінімально можливий допустимий рівень знань
0 - 12	низький рівень знань, необхідне доопрацювання навчального матеріалу

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестрове оцінювання здійснюється у формі інтегрованого екзамену з дисципліни «Психологія освіти дорослих». Форма проведення – письмова (комп'ютерне тестування в системі Moodle).

В основу формулювання тестових завдань покладені ідеї перевірки таких результатів навчання: володіння базовими знаннями з психології вищої школи та психології освіти впродовж життя; уміння управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання, зокрема в системі освіти дорослих; уміння приймати ефективні рішення з питань освіти та здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

За підсумками тестування студент може набрати 40 балів максимально. Оцінка автоматично генерується системою Moodle по завершенню іспиту. Набрані кожним студентом бали до іспиту оцінюються за 60-бальною шкалою. Розрахункові коефіцієнти подані в таблиці 6.1.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

- Дайте психологічну характеристику студентського віку.
- Охарактеризуйте соціальну ситуацію розвитку в студентському віці.
- Охарактеризуйте психологічні особливості адаптації студентів до навчання у вищій школі.
- Охарактеризуйте професіоналізацію особистості як новоутворення студентського віку.
- Охарактеризуйте ціннісно-мотиваційні чинники професіоналізації студентів.
- Охарактеризуйте особливості розвитку ціннісно-мотиваційної сфери студентів.
- Охарактеризуйте зовнішню та внутрішню мотивацію навчально-професійної діяльності студентів.
- Опишіть роль мотивації в навчально-професійній діяльності студентів.
- Дайте психологічну характеристику студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності.
- Охарактеризуйте психологічні передумови і показники успішності студентів у навчально-професійній діяльності.
- Проаналізуйте психологічні причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення.
- Охарактеризуйте суперечності та кризи студентського віку.
- Охарактеризуйте етапи та психологічні особливості соціалізації студентів.
- Охарактеризуйте психологічні механізми соціалізації студентів.
- Охарактеризуйте психологічні особливості студентської групи, її структуру та розвиток.
- Проаналізуйте психологічні особливості розвитку міжособистісних стосунків у студентській групі.

- Охарактеризуйте типові психологічні проблеми студентів.
- Охарактеризуйте процес розвитку професійної спрямованості, загальних та спеціальних здібностей студентів.
- Зробіть психологічний аналіз типів студентів за рівнем професійної спрямованості.
- Охарактеризуйте психологічні засади авторитетності та референтності викладача вищої школи.
- Дайте психологічну характеристику педагогічної інтеракції в системі «викладач – студенти».
- Проаналізуйте психологічні причини виникнення конфліктів та особливості конфліктної взаємодії в освітньому середовищі.
- Охарактеризуйте стратегії поведінки в конфліктній ситуації.
- Охарактеризуйте стилі лідерства та їх ефективність у закладах вищої освіти.
- Проаналізуйте психологічні засади розвитку автономності і відповідальності студентів у навчально-професійній діяльності.
- Доведіть, що фахова компетентність є показником психологічної готовності студентів до професійної діяльності.
- Охарактеризуйте психологічні чинники розвитку професійної ідентичності та ціннісного ставлення до професійної діяльності.
- Охарактеризуйте кризу ідентичності та шляхи її подолання.
- Охарактеризуйте вікові особливості криз дорослої людини.
- Опишіть роль криз в особистісному зростанні.
- Проаналізуйте психологічні особливості розвитку особистості в дорослому віці.
- Проаналізуйте розвиток когнітивних процесів дорослих в освітньому просторі.
- Охарактеризуйте психологічні чинники ефективної дистанційної освіти.
- Проаналізуйте особливості освіти дорослих в утруднених умовах.
- Зробіть психологічний аналіз рівнів розвитку критичного мислення.
- Опишіть методи і прийоми розвитку критичного мислення.
- Критичне мислення і протидія маніпуляціям.
- Проаналізуйте ознаки суб'єктності.
- Проаналізуйте розвиток суб'єктної активності дорослих в освітньому просторі.
- Проаналізуйте основні принципи освіти впродовж життя.
- Зробіть психологічний аналіз мотивації освіти впродовж життя.
- Проаналізуйте взаємозв'язок між особистісно-професійною самореалізацією дорослої людини і її освітою впродовж життя.
- Доведіть, що освіта впродовж життя є важливим чинником особистісного, соціального і професійного розвитку.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом 120 год.:

лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., самостійна робота – 50 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Змістовий модуль ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ				
	ЗМ 1		ЗМ 2	
Назва модуля	Психологія особистісно-професійного розвитку студентів		Психологія педагогічної інтеракції	
К-сть балів за модуль	59		59	
Теми	1	2	3	4
Лекції (відвідування – 4 бали)	Психологія студентського віку 1 б.	Розвиток особистості у навчально-професійній діяльності 1 б.	Педагогічна інтеракція в системі «викладач – студенти» 1 б.	Психологія викладача вищої школи 1 б.
Семінарські заняття (відвідування, робота під час заняття) 4 +10*4=44 б	Психологія студента та студентської групи 11 б.	Мотивація навчально-професійної діяльності 11 б.	Психологія вирішення конфліктів 11 б.	Психологія референтності та авторитетності викладача 11 б.
Практичні заняття (відвідування, робота під час заняття)				
Лабораторна робота (виконання –				
Самостійна робота (5*4=20 балів)	Психологія студентського віку 5 б.	Розвиток особистості у навчально-професійній діяльності 5 б.	Педагогічна інтеракція в системі «викладач – студенти» 5 б.	Психологія викладача вищої школи 5 б.
Види поточного контролю (25*2=50 б.)	МКР 1 25 б.		МКР 2 25 б.	

Змістовий модуль ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ				
Модулі	ЗМ 3		ЗМ 4	
Назва модуля	Психологія особистісного розвитку дорослих		Особистісно-професійна самореалізація дорослих в освітньому просторі	
К-сть балів за модуль	59		59	
Теми	5	6	7	8
Лекції (відвідування – 4 бали)	Дорослість як етап онтогенезу 1 б.	Кризи розвитку та особистісне зростання в дорослому віці 1 б.	Когнітивні процеси й освіта в дорослому віці 1 б.	Ціннісні засади освіти впродовж життя 1 б.
Семінарські заняття (відвідування, робота під час заняття) 4 + 10*4=44 б	Психологічні особливості розвитку дорослих 11 б.	Кризи дорослого віку та психологічна підтримка дорослих 11 б.	Розвиток критичного мислення в освітньому процесі 11 б.	Освіта впродовж життя як чинник людського розвитку 11 б.
Практичні заняття (відвідування, робота під час заняття)				
Лабораторна робота (виконання –				
Самостійна робота (5*4=20 балів)	Дорослість як етап онтогенезу 5 б.	Кризи розвитку та особистісне зростання в дорослому віці 5 б.	Когнітивні процеси й освіта в дорослому віці 5 б.	Ціннісні засади освіти впродовж життя 5 б.
Види поточного контролю (25*2=50 б.)	МКР 1 25 б.		МКР 2 25 б.	
РК	Розрахунок коефіцієнта - 236 б. : 60 б. = 3,933			РК = 3,933

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: підручник. Київ: Каравела, 2018. 360 с.
2. Психологія вищої школи: підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома / За ред. О. І. Власової. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
3. Психологія дорослості з основами геронтопсихології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. М. Дзюба, О. Г. Коваленко; за ред. проф. В. Ф. Моргуна. Полтава, 2013. 172 с.

Додаткові

1. Аксіогенез обдарованої особистості в освітньому просторі: монографія / За ред. О. Л. Музики. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. 160 с.
2. Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі: монографія / За ред. М. Л. Смульсон. Київ: Педагогічна думка, 2015. 221 с.
3. Музика О. О. Самоефективність як чинник професіоналізації студентів. *Освітологічний дискурс*, 2018. № 3-4 (22-23). С. 83-94.
4. Музика О. О. Ціннісно-мотиваційні аспекти педагогічної взаємодії викладача і студентів. *Освітологічний дискурс*, 2017. № 3-4 (18-19). С. 163-172.
5. Музика О. О. Ціннісний досвід досягнень і розвиток професійної самоефективності студентів. *Modern education, training and upbringing: monograph*. Boston, Primedia eLaunch, 2021. С. 270-275.
6. Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи: монографія / За заг. ред. Н.Г. Ничкало, І.Ф. Прокопенка. Харків: ФОП Бровін О. В., 2020. 546 с.
7. Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика: монографія / За ред. С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 540 с.
8. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 419 с.
9. Психологія педагогічної взаємодії: інтегративний підхід: монографія / За ред. В. Л. Зливкова, С. О. Лукомської. Київ, 2019. 259 с.
10. Харченко Н. Розвиток критичного мислення. Інноваційні форми роботи для дітей і дорослих. Київ: Видавнича група «Шкільний світ», 2018. 120 с.